

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.647/2013/5.szám

A Kúria a Dr. Lukács Mária Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Kalmárné dr. Lukács Mária ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a Dr. Bányai Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bányai Gábor ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 10.P.630.877/2003. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.220/2012/10. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes 106. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 959.000 (kilencszázötvenkilencezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes házastársa, a II.r. és III.r. felperesek édesapja 2003. március 21-én közlekedési balesetben meghalt. A baleset az alperes biztosítottjának hibájából következett be; előzést követően a záróvonallal szembe fordított jármű a menetirány szerinti bal oldalra, ahol összeütközött a felperesek jogelődje által vezetett gépkocsival, aki a baleset idején a biztonsági övét nem használta, és a megengedett 70 km/h sebesség helyett 76-82 km/h sebességgel közlekedett. A bíróság jogerős ítéletével az alperes biztosítottjának bűnösségét megállapította halálos közlekedési baleset gondatlan okozásának vétségében.

A felperesek a keresetükben a balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni káraikat érvényesítették az alperessel szemben.

Az alperes az I.r. felperes keresetét teljes egészében, a II.r. és III.r. felperesekét 850.000 forint vagyoni kártérítést meghaladó részében kérte elutasítani, figyelemmel az I.r. felperes részére peren kívül történt teljesítésére. Arra hivatkozott, hogy a néhai a megengedettnél nagyobb sebességgel közlekedett és a biztonsági övet sem használta, ezért a kárai bekövetkeztében 15%-ban közrehatott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest az I.r. felperes javára 72.000 forint és 3.756.284 forint és további 7.830.000 forint tőke, 2010. július 1-től havi 90.000 forint járadék, a II.r. felperes javára

450.258 forint és 4.500.000 forint, a III.r. felperes javára 13.072.119 forint és 4.500.000 forint tőke, és 2010. július 1-től havi 164.686 forint járadék és késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperesek jogelődjének közrehatását 10%-os mértékben állapította meg és ennek figyelembevételével a felperesek javára személyenként 4.500.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést állapított meg. A már megfizetett 1.000.000 forint késedelmi kamatra történő elszámolását követően az I.r. felperes javára 3.756.284 forintot állapított meg, 72.000 forintban a gyászruha és halotti tor költségét. Az I.r. felperes javára az általa követelt havi 100.000 forint járadékot megállapította, míg a II.r. felperes vonatkozásában az igazolt jövedelmére figyelemmel úgy rendelkezett, hogy 2006-ig nem volt jogosult járadékra, ez időtől pedig havi 83.381 forintot állapított meg 2006. június 30-ig - a tanulmányai befejezéséig -, a III.r. felperes esetében pedig folyamatosan havi 164.686 forint járadék fizetési kötelezettségről rendelkezett, és elszámolta a hátralékot.

Az alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának tőkeösszegét az I.r. felperes javára 72.000 forintról 80.000 forintra, a 2010. július 1-től fizetendő járadék összegét 90.000 forintról 100.000 forintra emelte fel, míg a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét 3.756.284 forintról 2.699.356 forintra, a lejárt összegét 7.830.000 forintról 6.962.000 forintra leszállította. Az alperes marasztalásának tőkeösszegét a II.r. felperes javára 450.258 forintról 108.000 forintra, a nem vagyoni kártérítés összegét 4.500.000 forintról 2.500.000 forintra leszállította.

Az alperes marasztalásának tőkeösszegét a III.r. felperes javára a lejárt járadék tekintetében 13.072.119 forintról 5.576.000 forintra, a nem vagyoni kártérítés tekintetében 4.500.000 forintról 2.500.000 forintra, a havi járadék összegét 2010. július 1. napjától 164.686 forintról 78.000 forintra leszállította, a 2011. június 1-től esedékes járadék havi összegét 169.000 forintra felemelte. Mellőzte az ítéletből annak a megállapítását, hogy a felek költségeiket maguk viselik, ehelyett kötelezte az I.r. és III.r. felpereseket, hogy személyenként 127.000 forint, a II.r. felperest, hogy 254.000 forint elsőfokú részperköltséget fizessen meg az alperes részére. Megállapította, hogy a felperesek nem T.Gy. jogutódjaként, hanem saját jogon érvényesítettek kárigényt az alperessel szemben, károsulti minőségük ebből következően nem volt a balesetben elhunyt hozzátartozó személyével azonosítható. Semmilyen jogi indoka nem volt tehát annak, hogy a néhai magatartásának felróhatóságát a bíróság a felperesek terhére értékelje, mert az csak a közös károkozók belső jogviszonyában bír jelentőséggel. Ezért az alperesnek a felperesekkel szemben fennálló kárfelelősségének a mértéke nem csökkenthető azon az alapon, hogy az elhunyt a biztonsági övét nem használta és a megengedett sebességet túllépte. A nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított összegét azonban túlzottnak tartotta, és azt az I.r. felperes esetében 3.500.000 forintban, míg a II.r. és III.r. felperesek esetében személyenként 2.500.000 forintban állapította meg, mert ezeket az összeget találta alkalmasnak a felpereseket ért sérelem kiegyensúlyozására.

A Ptk. 358. §-ának (1) bekezdése alapján érvényesített tartást pótló járadék tekintetében az elsőfokú bíróság számítását több szempontnál hibásnak ítélte. Megállapította, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a néhai munkaviszonyon kívül, vállalkozásból, egyéb jövedelemszerző tevékenységből keletkezett jövedelmét a járadékalap meghatározása során figyelmen kívül hagyta, mert azok a munkabérhez hasonlóan legális, adózott jövedelmek voltak, amelyekre a családi szükségletek kielégítése során számíthattak. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően a családi jövedelem gyermekekre eső hányadát nem 20, hanem 25%-ban állapította, és az alperesi fellebbezés érvelését elfogadta helyesnek annyiban, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül nem az igazolt éves nettó jövedelemből, hanem az éves prémiumból indult ki számítása során, és nem vette figyelembe azt, hogy az I.r. felperest is tartási kötelezettség terhelte a II.r. és III.r. felperesek vonatkozásában. A másodfokú bíróság elvégezte e szempontokra figyelemmel a járadék számítását

és ennek eredményeként állapította meg az alperes által fizetendő tartást pótló járadék összegét 2003. évtől, azzal, hogy évenként az éves infláció összegével növelte a néhai T.Gy. jövedelmének összegét. A baleset előtti 2002-es évben a család összjövedelmének megállapításánál az I.r. felperesnél figyelembe vette, hogy a munkaviszonyán kívül ingatlan bérbeadásából is származik jövedelme. 2003. évben, figyelemmel az I.r. felperest megillető özvegyi nyugdíjra és a II.r. és III.r. felperesek részére kifizetett árvaellátás összegére, részletesen és pontosan kimunkált számítás alapján az I.r. felperes javára tartást pótló járadékként havi 35.000 forintot, a II.r. felperes részére havi 44.000 forintot állapított meg, míg 2004. évben az I.r. felperesnek havi 67.000 forintot, a III.r. felperesnek havi 54.000 forintot. 2005. évben az I.r. felperes havi 67.000 forint, a III.r. felperes havi 51.000 forint járadékra tarthat igényt, míg 2006. évben az I.r. felperes havi 67.000 forint, a III.r. felperes havi 51.261 forint járadékot követelhetett. A II.r. felperes 2006. évig nem volt jogosult a jövedelmi viszonyaira figyelemmel tartást pótló járadékra, 2006. január 1. és június 30. napja között havi 18.000 forint járadék megállapítására volt jogosult, ezt követően egyetemi tanulmányainak befejeztével eltartotti minősége is megszűnt. 2007. évben havi 100.000 forint járadékigénye alapos volt az I.r. felperesnek, míg a III.r. felperes havi járadéka 80.000 forintban kerülhetett megállapításra. 2008., 2009. és 2010. évben az I.r. felperes havi 100.000 forint járadékigénye alapos volt, míg a III.r. felperes járadéka havi 77.000 forint volt, illetve 2010. évben havi 78.000 forint. 2011. június 2-ával az özvegyi nyugdíj és árvaellátás folyósításának a megszüntetését követően az I.r. felperes havi 100.000 forint, míg a III.r. felperes havi 169.000 forint járadékra tarthatott igényt. Rámutatott arra az ítéletének indoklásában, hogy nem indokolt a III.r. felperes esetében a járadék véghatáridővel való megállapítása.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az új határozat meghozatalakor a felperesi követelést az I.r. felperes vonatkozásában 68.000 forint vagyoni káron túl elutasítani, míg a II.r. és III.r. felperesek részére a nem vagyoni kártérítés összegét 850.000 forintra kérte leszállítani, ezt meghaladóan pedig a felperesek keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan kérte a tartást pótló járadék tekintetében az első- és másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani. A jogerős ítéletet a másodfokú bíróság által teljes egészében mellőzött kármegosztás és annak mértéke, valamint a felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítésnek a káridőponti ár- és értékviszonyokat, a mértékadó bírói gyakorlatot és az elszenvedett hátrányok súlyát figyelmen kívül hagyó kirívóan magas összege, valamint a felperesek javára megítélt tartást pótló járadék megállapítása és összecszerűsége körében tartotta jogszabálysértőnek. Hivatkozott arra, hogy a sértetti közrehatást - annak mértékét a szakértői véleményre figyelemmel 15%-ban határozta meg - mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kárnál értékelni kell a hozzátartozók vonatkozásában, ahogy erre más hasonló ügyekben is sor került. A nem vagyoni kártérítésnél a jogerős ítélet mellőzte a közrehatás figyelembevételét, és bár azt megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kár eltúlzott, azonban annak megállapításakor nem kellő módon értékelte a balesetkori, 2003. évi ár- és értékviszonyokat, figyelembe véve az ítélkezési gyakorlatot is. Tévesnek tartotta a másodfokú bíróság indoklását, amikor egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a pszichés kezelés igénybevételének a hiányát nem értékelte a felperesek terhére; e kárenyhítési kötelezettség elmulasztásából adódó hátrányokat az alperes terhére értékelni nem lehet. Az alperes álláspontja szerint az I.r. felperes esetében a megfelelő nem vagyoni kártérítés 1.000.000 forint, míg a II.r. és III.r. felperesek javára 850.000 forint állapítható meg.

Az alperes hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a tartást pótló járadék megállapításánál a Ptk. 358. §-ának (1) és a 355. §-ának (1) és (4) bekezdését sérti. Jogszabálysértőnek tartotta, hogy a másodfokú bíróság a járadékalapnál figyelembe vette a néhai T.Gy. egyéni vállalkozásából és egyéb jövedelemszerző tevékenységből származó jövedelmeit is, melyeket a néhai összeférhetetlenségére tekintettel a felperesek nyilatkozata és a tanúvallomások alapján a jogszabályok megkerülésére

irányuló tevékenységgel szerzett, ahogy jogszabálysértően korrigálta a másodfokú bíróság minden évben az infláció mértékével a jövedelmeket. A peradatokkal és a köztudomással is ellentétes ilyen automatizmus alkalmazása, bármilyen ezt alátámasztó konkrét peradat nélkül. Jogszabálysértőnek tartotta a Csjt. 69/C. § rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyását és a gyermekenkénti járadékalap 20%-ot meghaladó mértékű figyelembevételét. Hivatkozása szerint jogszabálysértő a másodfokú bíróság járadékszámításában, hogy az I.r. felperes jövedelmi adatainál a munkaviszonyból származó jövedelmek mellett 2002. évben jelentős összegű, ingatlan bérbeadásából származó jövedelmet vett figyelembe a járadékalap meghatározásánál, mely a következő - 2003-as és 2004-es években - drasztikusan csökkent, ezt követően ez a jövedelem végleg eltűnt az I.r. felperes jövedelmi köréből, mely a perbeli káreseménnyel aligha van bármilyen összefüggésben. Ezzel a számítási móddal a másodfokú bíróság a jövedelmi viszonyok későbbi évekre is alapul vett kiindulási adatait az alperes hátrányára jogszabálysértően torzította, azt, mint a későbbi jövedelemadó bevallások alapján igazoltan nem rendszeres jövedelmet figyelmen kívül kellett volna hagyni. A felperesek sem alapítottak erre tényállást, igaz a tartást pótló járadék követelésüket sem vezették le a perben számszakilag a tényleges jövedelmi adatokból. Ugyanakkor nem vizsgálta és nem értékelte a néhai hagyatékát, és az abból származó jövedelmeket; az I.r. felperes előadta, hogy örökölték egy vitorlást, melyet a későbbiekben értékesítettek, s ebből jelentős összegű jövedelemre tettek szert.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálattal támadott részében és a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján abban a körben vizsgálta, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperesnek a biztosítottja által okozott kárért való helytállási kötelezettsége a Ptk. 346. §-ának (1) és 339. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a baleset idején hatályos 171/2000. (X.13.) Korm. rendelet alapján nem volt vitás. A felperesek hozzátartozóként saját jogukon érvényesítették az alperessel szemben a nem vagyoni és vagyoni kárigényüket. A felülvizsgálati kérelemben támadott volt a közrehatás mértéke, a kármegosztás, a nem vagyoni kártérítés összege, és a tartást pótló járadék számítása, azok összege.

Az alperesnek a kártérítési felelősségét mindkét fokú bíróság megállapította és ez a felülvizsgálati eljárásban sem volt vitatott. A kármegosztás kérdését azonban eltérően ítélték meg a bíróságok, amennyiben az elsőfokú bíróság a felperesek hozzátartozójának közrehatását 10%-os mértékben állapította meg és ezt a hozzátartozókra is kivetítette, a másodfokú bíróság pedig - bár a kártérítési felelősséget megállapította - a hozzátartozóknál a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztás alkalmazására nem látott alapot.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet okfejtésére is tekintettel azt kellett eldönteni, hogy milyen alapon és milyen arányú kármegosztásnak van helye. A jogerős ítélet álláspontjával a Kúria nem ért egyet, miszerint a hozzátartozók nem károsultak, így az ő esetükben a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése nem alkalmazható, a közrehatás, kárcsökkentés kizárt. A felperesek a saját jogukon, de a hozzátartozó halála miatt érvényesítették a kárigényüket. A vagyoni káruk - temetési költség, tartást pótló járadék - azért merült fel, mert a károkozó esemény csökkentette a vagyonukat, a férj és édesapa halálával a temetéssel kiadásai voltak, a családapá elvesztésével a család jövedelme is csökkent. A nem vagyoni káruk pedig a hozzátartozójuk elvesztése miatt a személyhez fűződő jogaik sérelme (Ptk. 75. §, 76. §) és az ezzel bekövetkezett hátrányok miatt merült fel. Ennek a kárnak is a kiváltója a baleset, amelyért az alperes felelős. A felperesek mindkét kártérítési követelés-fajta

szempontjából károsultak. A hozzátartozójukat ért káreset miatt vagyoni káruk keletkezett és emiatt a személyhez fűződő jogaik sérelme következett be, az ezzel járó hátrányok miatt nem vagyoni káruk is keletkezett, ezért a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján kártérítésre tarthatnak igényt. Az igaz, hogy a hozzátartozó balesetében a tevőleges, közreható magatartásuk nem értelmezhető, de az már nem helytálló, hogy ha volt az elhunynak a káresetben közreható magatartása, ezt a közrehatást a felperesek kárigényénél nem lehet értékelni. A vagyoni károknál a közrehatás arányában, a nem vagyoni károknál pedig az összeg meghatározásánál a közrehatást értékelni kell. Az elvesztett hozzátartozó felróható közreható magatartását a hozzátartozók igényeinél be kell tudni és annak a következményeit értékelni kell. Az alperes a terhére eső káreset következményeit annyiban viseli, amennyiben annak okozója. Az pedig annyival kevesebb, amennyivel a hozzátartozó maga is a kár okozója, akár csak részben. Ezért a másodfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja téves.

Az adott esetben azonban a felperesek hozzátartozója terhére ilyen közreható magatartást megállapítani nem lehet. A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a baleset - a veszélyes üzemek összeütközése - úgy következett be, hogy az alperes biztosítottja által vezetett gépjármű szabálytalanul, előzést követően a záróvonal ellenére áttért a menetirány szerinti bal oldalra, ahol összeütközött a felperesek hozzátartozója által vezetett személygépkocsival, aki a baleset idején a biztonsági övet nem használta, a megengedett 70 km/h sebesség helyett 76-82 km/h sebességgel közlekedett.

A perben és a felülvizsgálati eljárásban az volt a vitás, hogy a baleset bekövetkezésében, annak következményeiben a felperesek hozzátartozója tanúsított-e felróható magatartást. A baleset bekövetkezésének körülményei a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tisztázhatóak voltak. Az nem volt vitás a perben, hogy az alperes biztosítottja a KRESZ szabályát megszegte, amikor áttért a záróvonalon a másik közlekedő sávba. Ez volt az összeütközés egyedüli oka, és attól független volt a sértettnek a megengedettnél gyorsabb haladása, illetve a biztonsági öv használatának a hiánya. Ennek a balesetben való szerepét, illetőleg emiatt a következmények súlyosabb voltát az alperes nem bizonyította. A perben kirendelt igazságügyi műszaki szakértő véleménye szerint, amennyiben a megengedett sebességgel közlekedett volna, a baleset akkor is bekövetkezett volna, életben maradása esetében súlyos, maradandó sérülés kialakulása reálisan várható lett volna még biztonsági övvel védett állapotban is, a sérülési kockázata 15%-kal lett volna kevesebb. A szakértői vélemény kiegészítésében pedig úgy nyilatkozott a szakértő, hogy a sértetti mulasztások a katasztrófásérülésre vetítve (ennek része a halálos eredmény) csak 10%-os eltéréssel bírnak. A hozzátartozó közlekedési magatartásának a vizsgálatánál annak volt jelentősége, hogy az elvárt gondosság és a közlekedési szabályok maradéktalan betartása mellett elkerülhető volt-e a baleset. Ezt azonban úgy kell megítélni, hogy a gépjármű vezetésével összefüggő magatartásokat kell figyelembe venni. A közlekedési baleset elhárításának általános kötelezettsége - KRESZ 3. §-ának c) pontja - a közlekedésben résztvevőkre vonatkozó olyan általános rendelkezés, amely azt tartalmazza, hogy az abban résztvevő köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat a közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon. A közúti közlekedésben a „bizalmi elv” azt jelenti, hogy valamennyi közlekedésben résztvevő alappal bízhat abban, hogy amennyiben a szabályoknak megfelelően jár el, azokat mások is megtartják. Az adott esetben annak volt jelentősége, hogy az összeütközés egyedüli oka az alperes biztosítottjának a súlyos közlekedési szabályszegése volt, ezért közrehatás nem állapítható meg a felperesek hozzátartozói terhére, így a hozzátartozó felperesek terhére sem alkalmazható kárcsökkentés.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kártérítés iránti keresetnek részben helytadó rendelkezéseit alaptalanul támadta. A bíróság a jogerős ítéletben a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével megalapozottan állapította meg az I.r. felperest, mint házasátársat, a II.r. és III.r. felpereseket, mint gyermekeket a balesetben meghalt hozzátartozójuk miatt ért nem vagyoni hátrányaikat, és a másodfokú bíróság e hátrányok, a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyok, valamint a más hasonló ügyekben folytatott

bírói gyakorlat alapján a Ptk. 355. §-a (4) bekezdésének megfelelően határozta meg a károsultakat ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására alkalmas kárpótlások mértékét, azok további leszállítására jogszabálysértés hiányában nincs alap. A másodfokú bíróság által az I.r. felperes esetében 3.500.000 forintra, míg a II.r. és III.r. felperesek esetében 2.500.000 forintra leszállított nem vagyoni kártérítés összege túlzottnak nem tekinthető, annak további leszállítására nincs indok, ezt az alperes által hiányolt pszichés kezelés miatti mulasztás sem indokolja, a bíróság e körben kifejtett indokai okszerűek.

A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának azt is vizsgálnia kellett, hogy a jogerős ítéletnek a felperesek tartást pótló járadékigényét megállapító rendelkezése jogszabálysértő-e. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően a felpereseket terhelte annak a bizonyítása, hogy részükre a tartást pótló járadék megítélésének a feltételei fennállanak. A felperesek hozzátartozója az alperes biztosítottjának károkozó magatartása következtében meghalt, ezért a felperesek, mint a károsult tartásra jogosult hozzátartozói a Ptk. 355. §-ának (3) bekezdése alapján érvényesíthetnek járadékigényt a Ptk. 358. § (1) bekezdésében írt feltételek szerint. A balesetért felelős károkozó helyett helytálló biztosító a baleset folytán meghalt személy tartásra jogosult házastársának és gyermekeinek azt a vagyoni kárt köteles megtéríteni, amely őket a tartás elvesztése folytán érte, mértékénél pedig a korábban biztosított életszínvonalat kell figyelembe venni. E körbe kell értékelni a házastársnak és a gyermekeknek a szükségleteit és a ténylegesen, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresetet (jövedelmet) is [Ptk. 358. § (1) bekezdés].

Az adott esetben az elsőfokú bíróságtól eltérően döntött a másodfokú bíróság a tartást pótló járadék összegek meghatározásánál, ennek részletes indokát is adta, amikor felperesenként és évenként számításokat végzett. Önmagában az a körülmény, hogy a tartást pótló járadék megállapításánál a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően döntött, a felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat, mert a bizonyítékértékelés lehetősége a másodfokú bíróság számára is adott volt és ha az nem jogszabálysértő, az felülvizsgálati kérelemmel sikerrel nem támadható. A felülvizsgálat csak akkor lehet eredményes, ha a bíróság a károkozó magatartással összefüggésben megállapítható vagyoni hátrány mértéke megállapítása érdekében a szükséges bizonyítást nem folytatta le, a tényállást teljes körűen nem tárta fel, illetőleg, ha figyelmen kívül hagyott olyan körülményeket, amelyek lényegesek a járadék megállapításánál. Az adott esetben az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, azonban a járadék számítása hibás volt, ahogy erre helyesen a másodfokú bíróság rámutatott. E hibák figyelmen kívül hagyásával számolta át és határozta meg helyesen a másodfokú bíróság a felpereseket megillető tartást pótló járadékok összegét.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a néhai munkaviszonyon kívül - vállalkozásból, illetve egyéb, más jövedelemszerző tevékenységből - keletkezett jövedelmét a járadékalap meghatározásánál figyelmen kívül hagyta. Ez a jövedelem legális, adózott jövedelem volt, és az elsőfokú bíróság e jövedelem „összeférhetetlenségére” vonatkozó álláspontja téves volt. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy néhai T.Gy-nak csak a vezető beosztását kellett megszüntetnie, ebből azonban nem következik, hogy a végzettségének megfelelő oktatói feladatokat és vállalkozói tevékenységet jogszerűen ne végezhetett volna.

Nem jogszabálysértő a másodfokú bíróság számítása, amikor évenként korrigálta a néhai jövedelmét az infláció mértékével, az alperesnek az e körben kifejtett álláspontja téves. A perben feltárt adatok alapján megállapítható, hogy az elhunyt családfő életében nemcsak a főállásában, hanem az egyéni vállalkozásával és szellemi és más önálló tevékenységeből származó bevételeiből is magas havi jövedelmet ért el, sokat dolgozott, biztosította a családja számára az átlagosnál jobb anyagi körülményeket, a család magas életszínvonalon élt, ezért okszerűen következtetett a másodfokú bíróság arra, hogy az éves jövedelme az infláció éves mértékével reálisan növekedett volna.

Tévesen hivatkozik az alperes arra is, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértően állapította meg a négy

tagú család egy tagjára jutó jövedelem arányát 25%-ban. E körben a jogerős ítélet helyesen utalt arra, hogy a Csjt. szerinti tartásdíj és a Ptk. 358. §-án alapuló tartást pótló járadék mind a rendeltetését, mind az előfeltételeit tekintve nem azonos, hanem két különálló jogintézmény. A tartást pótló járadék megállapításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a járadék az arra jogosultnak a szükségleteit a baleset előtti színvonalon való kielégítését biztosítsa, és az adott esetben ezt épp a másodfokú bíróság által megállapított 25%-os mértékű jövedelem arány képes nyújtani.

A jogerős ítélet helyesen vette figyelembe az I.r. felperes jövedelmi és vagyoni viszonyai körében a bérbeadásból származó jövedelmét is, mert ez az I.r. felperes bevétele volt a baleset előtti időszakban, ezért a össz-családi jövedelem meghatározásánál ennek jelentősége volt. 2006-tól az I.r. felperesnek már csak a munkaviszonyából származott jövedelme, és bérbeadásból származó bevételt nem is számolt el a bíróság a család összjövedelménél, míg 2003-2005. évre vonatkozóan az I.r. felperes jövedelménél ezt a jövedelmet helyesen hozzáadta a munkaviszonyból származó jövedelméhez, és ennek alapján számolta ki a felpereseket megillető járadékok összegét. Tehát nem csak a baleset előtti jövedelemnél, hanem a balesetet követő időszakra is értékelte ezt a bevételt a család jövedelménél - amíg ez befolyt -, ezért az alperesnek az e körben kifejtett álláspontja, miszerint „ez a számítási mód az alperes hátrányára jogszabálysértő módon torzította jövedelmi viszonyok kiindulási adatait” téves.

Az alperes a fellebbezésében nem hivatkozott arra, hogy az elhunyt után örökölt vagyont is figyelembe kellett volna venni a járadék megállapításánál, holott a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott vagyontárgy (vitorlás) öröklésére, annak eladására vonatkozó okirat a perben már korábban is rendelkezésre állt. A felülvizsgálati eljárásban ezért mint új körülményre történő hivatkozás nem vehető figyelembe.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban peresztes alperest a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati illetéknek az állam részére való megtérítésére.

Budapest, 2013. november 27.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*kúriai tisztviselő
HM*